

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csulak-fele ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Polák Mór könyvnyomdja,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
esütörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Fél évre . . . 3 frt — kr.

Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A háromszéki háziipar-egyesület kiállítása.

I.
Háromszékmegyében a háziipar-egyesület még nem régi intézmény. Midőn hallottunk először arról, annak szándékolt létesítéséről, az aggodalom bizonyos neme szállott meg bennünket. Nem mintha féltettük volna a székelységet, melynek munkára termett fiai és leányai a háziipar gyakorlásában, ápolásában talán széles Magyarországon egyedül tüntek ki; hanem féltettük az „egyesület” magát, hogy nem fogja eltalálni azon iparágat, mely mint házi ipar, legnagyobb pártolásnak örvendhet megénkben.

Szerencsére ma már aggodalmaink a tények, örvendetes cáfolat gyanánt eloszlaták. A háziipar egyesület a szövészet fejlesztésében látta az ipar emelkedését nálunk. És eltalálta. Ez a nép, mely már eddig is „magakezeszöttfonta” ruhával öltözködött, a legprimitívebb szövészekeken bámulatot csinososságu és alig hihető tartósságu kelméket állított elé, ez a nép most utalva van iparágát nemesíteni s olcsó áron könnyű eszközökkel tökéletesíteni.

A háziipar egyesület a szövészet terén már eddig is érdemeket szerzett magának. A megye különféle részeiből tanítványokat fogadott fel, a kik kitaró szorgalommal, a székelységet annyira jellemző fogékonysággal és ügyességgel rövid idő alatt elsajátították a szövészet minden titkait, beleavatták magukat annak minden ágába és munkájokat büszkén állították ki a városzhágy nagyerkébe közszemlére.

A kiállítás holnap fog megnyílni a közönség számára. Hihetőleg távolabb vendégeink is lesznek az alkalommal, kik meggyőződést foghatnak maguknak szerezni arról, hogy az egyesület helyes uton jár. Közvetlen szemlélni lehetnek a hangyaszorgalom gyümölcseinek, mely a szövő intézet vezetőit és munkásait egyaránt dicséri.

Feltesszük, hogy Háromszékmegye lakosai közül kevés ember van, ki a szövő tanműhely-

lyel és annak már forgalomban levő számos készítményeivel ismeretes nem volna. Hisszük mindazáltal, hogy még azokra nézve is, kik majdnem mindennap látták a szövő tanműhelyt, e kiállítás felette érdekes és tanulságos lesz.

Lapuik jövő számára részletesen fogja ismertetni a kiállítottakat.

Addig is azonban nem tehetjük, hogy a magas kormánynak ez intézkedéseért ősziinte köszönetet ne mondjunk. A székelység legszegényebb osztályának is kenyeret adott kezébe s ha áldozatkészségével, melyet eddig is eléggé tanusított az egylet iránt — hozzá fog járulni még nagyobb mértékben, akkor a háromszékmegyei „háziipar-egyesület” hovatovább biztosabb lépésekkel fog haladni kitűzött célja felé.

Szükséges lesz mindenestre a megyei lakosság részvéte, támogatása, meg nem szűnő partolása is az intézet iránt. — Ez esetben az egyesület évről évre virágzóbb lesz s a székelység ipari érdekeit hova-tovább nagyobb eredményen fogja munkálni.

Ebben a reményben üdvözljük a háromszéki háziipar-egyesületet!

II.

* A belügyminiszter körlevelét intézett az országban levő összes jótékonyági egyletekhez, nevezetesen a 133 nőegylethez, melyben azokat felszólítja, hogy járuljanak hozzá közös erővel a mozgósítás és a harcok következtében annyira szükséges segélyezés előmozdításához és keresztültviteléhez. Egy másik körlevelében felszólítatnak a főispánok, polgármesterek stb. hogy az egyleteket ezen működésben minden eszközzel hathatósan támogatassák. Ezen körlevelek egészen részletes gyakorlati intézkedéseket, utasításokat és tanácsokat tartalmaznak a pénz és anyaggyűjtés, továbbá pedig a gyors és célszerű segélyezés tekintetében, úgy hogy ezen ügy országosan szerveztessék és a segélyezés hosszadalmasság nélkül nyújtassék a mozgósított családjaiknak, a sebesülteknek, a reconvalescenseknek és a netalán elesettek árvaiknak, mint azt a körlevelek külön felsorolják. E szerint ezen fontos ügy országos legeggyel fog birni, a mint a belügyminiszterium minden lehető támogatást és segítségnyújtást helyez.

óriás sebességgel az akadályokat elsöpörve rohan-tak tovább. Győzelmes előnyomulásokban egész szigeteket söpörtek el, mi izgalmas látvány volt a Nalutóban töltött egyhangú tél után.

E tavaszon a Tukon 450 cmnyire (14 láb) áradt, az Anadyr 620 cmnyire (20 láb).

Az ötödik napon a zajlás megszűnt s mi a hetedikén utnak indultunk börcsölnakokban a szabad folyón felfelé, csak egyes jégdarabokkal találkozva.

Ez idézetekből látható a tény, hogy a folyók fagyos földön télen sem fagynak meg, fel vannak hozva ennek valószínű okai: a védő hó- és jégta-karó, a víz sebes folyása, azt is látjuk, hogy az árvizek tavasszal nem oly tulságosak: a Duna rendesen 15 lábbal árad a normális vízállás fölé, 1875-ben 25 lábra emelkedett, míg a Tukon 1866 tavaszán csak 14, az Anadyr 20 lábra. De az a fő kérdés, hogy honnan kapják e folyók folytonos táplálékukat, ha a föld 200 méternyire meg van fagyva télen-nyáron? Mert a föld felületén képződő víz tavasszal és nyáron gyorsan lefoly; mint az árvizek idejéből emlékszem, Bácsbó! Pestre négy nap alatt érkezik le a zaj. Télen pedig a föld felületén nem képződhetik víz, mégis a sarki folyók vízből az év minden szakában.

Ezen paradoxon megértésére egy excursiót kell tennünk a meleg források és artézi kutakhoz, ugyszintén a gletscherekhez.

A fagyos földön meleg források is vannak, mint angolunk következő szavaiból kitűnik: „Az Ulukuk folyóba bő meleg források ömlenek, úgy hogy a folyó ritkán vonódik be jégkéreggel, ezért az ingeletek ide építék főfalujokat.”

Melegforrásoknak nevezik azon forrásokat, melyeknek hőmérséke magasabb, mint az illető hely évi közép hőmérséke, azaz a mely források 20 méternél mélyebbről fakadnak.

Az okkupáció.

Zavaljéből jelenti Zach t. e. hó 6-áról, hogy heves küzdelem folyt Bihács mellett, és jobb szárnyunk elfoglalta e vár jelentékeny előműveit, de balszárnyunk akkor még nem volt képes kiverni az ellenséget állásaiból. Így tehát Bosznia északnyugati részében is megküzdött már az akció a felkelők ellen.

Szapary altábornagy jelenti 7-ről:

A megvert ellenség tegnap délig tartó sűrű köd oltalma alatt, részben rendetlenül, de nagyobb csapatokban a Szpreca mögé vonult vissza. Szapary altábornagy megszállva tartja a gracsanica-tobuk-maglaji utat és megerősíti ezt az állást.

A szept. 5-én szenvedett veszteségek ezek: Klein főhadnagy, Schmidt, Simacek, és Meister hadnagyk, Benigni tiszthelyettes és 60 ember elesett; 12 tiszt és 330 ember megsebesült, 33 ember hiányzik.

Zach tábornok jelenti Zavaljéből 7-ről: Ma heves küzdelem folyt. A jobbszárnyon Bihács két legfontosabb előműve hatalmunkba került. Balszárnyunk előtt még az ellenség hatalmában vannak a posztók.

A doboji állapotokról jelentik a „Neue Freie Pressenek”:

Szapary hadosztálya visszavonulván a múlt hónapban Dobojba, a Morava-partján igen kedvező állást foglalt el a Tribova-Betajem planinán. Állásának jobb szárnya Dobojra, bal szárnya pedig Kotorszkora támaszkodik. Mindjárt megérkezésekor jól elszáncolta magát és az ágyúknak ütégállásokat készített. Az ellenség is elszáncolta magát, és néhány ágyúval erősítette mag állását. Ennek állása sokkal gyengébb mint a miénk és ágyulövésnyire félkör alakban veszi körül a miénket. Aug. 20 ka óta naponként folyik a küzdelem, melyet a fölkelők támadása idéz elő, és a melyet vissza vernek csapataink. Kivált tüzéségünk nagy pusztítást visz végbe az ellenség sorai közt, és a tisztek beszélik, hogy némelyik lövés után valóságos jajveszélést hallatnak a fölkelők.

Aug. 31-étől szept. 2-áig naponként ágyúztak Dobojban egy követet. A Dobojból Szerajevóba vezető út rosszabb, mint valaha. A sok kocsi egyes helyeken, a többi közt a vranduki dőlésben, annyira félváltja, hogy a nagy teherszekerek alig vergődhetnek át rajta. Doboj és Vranduk közt ismét csökkenőben van a biztonság. Az utról számos fölkelő vehető észre a Boszna jobb partjának magaslatain, a honnan lödözni lehet a szük völgyet. Ezek 10—15 emberből álló csapatokban folyton fi-gyelemmel vizsgálják az utat.

Az artézi kutak is források, melyekből önére-jéből emelkedik a víz, csakhogy az első fúrást nem a természet hozta létre.

A melegforrások és artézi kutak hőmérséké-
ből következtethetünk a mélységre, melyből a for-rás fakad.

A budai melegforrások 22° C. hőfokuk.

A margitszigeti artézi

kút 45° C. hőfoku.

A városligeti artézi kút 73° C. „

Ezen hőmérsékek 284, 860 és 1500 meterben találhatók.

Két lejtős vízhatlan földréteg közt egy víztartalma van, melynek felső része a budai hegyekben a földszínen fekszik és a lég-köri csapadékokkal felveszi s a hőforrásokat és artézi kutakat táplálja. A tünemény azon egyszerű törvényen alapszik, hogy egy görbe csőben a folyadék egyenlő magasságra törekszik.

Ha a víz beömlése jóval magasabban törté-nik, mint kifolyása, artézi szökő kút keletkezik.

A fagyos földön levő források mind a mi me-leg forrásaink és artézi kutainkhoz hasonló viszonyok közt jönnek létre, ott tulajdonképen minden forrás meleg forrás, mert hőmérséke magasabb a o° fokú viznek is az évi középhőmérsékénél.

Azonban, hogy miként jut a fagyos föld alá a viznek nem apadó mennyisége, arra csak a jég-árak — Gletscherek — tanulmányozása óta lehet felelni.

Örök hóval borított hegyeken a századok alatt felhalmozódott hó a felső rétegek nyomása alatt jéggő mered ez a jég a völgyeken mérföldeket foglalhat el és lassan csuszik lefelé; alakját a a völgy szeszélyes alakjához alkalmazva és általa-ban a föld vonzásának engedve minden pontja mo-zog, ép úgy, mintha folyadék volna, csak hogy mozgása több ezerszer lassabb.

TÁRKA.

A megfagyott föld.

(Vége.)

Önkénytelenül tolu fel a kérdés, hogy a meg-fagyott föld nyáron mennyire olvad fel? mekkora a legnagyobb hideg? mi a sorsa ekkor a folyók-nak? fenéjük fagynak? elapadnak-e? minő árvi-zek vannak tavasszal? Távolról azt hinnők, hogy a föld több száz méternyire lévén megfagyva, fo-lyók télen nem lehetségesek, mivel a föld színén a higany is megfagy.

Angol utazónk, ki 1865—8 közt utazott, Ala-ska és Kelet-Sziberiában, ezen kérdésekről így szól: „A Tukonparti laza föld a mi tapasztalatunk szerint nyáron 30—35 cmnyire engedett föl, Bul-ley ezredes szerint a Behring-szoros amerikai ol-dalán 20 cmnyire, az ázsiai jó meleg vezető szik-ladarabok közt 70 cmnyire.

Az Alaska és Sziberián átvezetendő távirda-vonal szárazföldi részén Bulkley ezredes télen is dolgoztatott és midőn a távirdaszlopokat 70 cm-nyire ásták le 40° C. hidegben a vasszerszámok elvesztették élüket és gyakran elpattantak.

A legnagyobb hideget 1866. dec. 5-én észlel-tük, mikor hőmérőnk 50° C-t mutatott. A Tukon ekkor sem fagyott meg fenéjük, a jég mély víz felett 120 cmnyi vastag volt. Azt hiszem, hogy a hótakaró és a víz sebes folyása gátolják meg vas-tagabb jég képződését és a folyó fenéjük fagyását.

Az indiánok egész télen léket tartottak nyit-va a Tukon jegén, hogy vizet hordhassanak és la-zacokat fogjanak.

Május 19-én a Tukon jege feltört. Nagy zir-zűr lett; jég- és fadarabok nagy tömegekben és

E hó 4-kén Waldstätten tábornok dandára, az 54. ezred és egy hegyi üteg előnyomult a Boszna mentében fölfelé az ellenség jobb szárnya ellen. Több óráig tartó véres csatában visszaverték a főkölöket. Veszteségünk körülbelül 160 halott és sebesült. Ugyanez nap két zászlóalj küldött Tesaujba és Kosznába a lakosok lefegyverzésére; állítólag itt is küzdelem volt. A Boszna jobb partjának magaslatáról Doboj és Maglaj közt 5-én löttek a főkölök az uton menő szekerekre. A közlekedést félbe kellett szakítani; de a főkölök azonnal szétszórtak, amint Dobojból és Maglajból gyalogságot és ágyukat küldtek ellenük: E kirándulásokról sincs még részletes jelentés.

Keleti hírek

Az oroszok bevonultak Bátumba is. Ezzel is kevesebb okuk lenne Konstantinápoly fenyegetésére. Eddig legalább azt állították, hogy azért nem vonulnak el a török főváros alól, mert nem adja át a porta a várakat. De ilyen ürügyet még sokat találhat Oroszország, és hamarjába aligha fogja messze vinni csapatait Konstantinápoly alól.

Pétvárszept. 7. Hivatalos. Nikolajevics Mihály nagyherceg jelenti 6-ról a cárnak: Szerencsém van gratulálni felségednek Bátum megszállásához. Epen most kaptam Szviatopolk Mirszki főhadsegéd következő jelentését: Ma reggel 11 órakor bevonultak az orosz csapatok Bátumba. A kikötőben kiűztük az orosz zászlót, és az orosz hatóságok átvették a kormányzást. Dervis pasa a lakosokból, keresztény és muzulmán papságból álló küldöttség élén fogadott. A török polgári hatóságok még az orosz csapatok bevonulása előtt eltávoztak. Bátumban körülbelül 15 tábor maradt. Dervis pasa iparkodik ezeket is elszállítani a legközelebbi idő alatt. Nurid vezérőrnagy nevezett ki a város ideiglenes kormányzójává. Az országban nyugalom uralkodik.

A keleti Rumélia szervezésére kiküldött nemzetközi bizottság — jelentik a Standardnak Berlinből, — szept. 15-ike előtt nem kezdheti meg működését, amár szept. 1-jére kellett volna összeülnie. Ausztria-Magyarország ugyanis közölte a hatalmakkal, hogy delegáltjai 13-ka előtt nem vehetnek részt a tanácskozásokban. A ruméliai reformok megállapítását illetőleg nehézségektől félnek, mert Anglia hír szerint alkotmányos intézményeket követel, mely kívánságot valószínűleg csak Ausztria fogja támogatni. A bizottság főfeladata lesz megállapítani a ruméliai fölkormányzó működésének határait, és közigazgatási, valamint pénzügyi szervezetet dolgozni ki e tartomány részére, melyeknek összhangzásban kell lenniük az 1875. konstantinápolyi conferentia közigazgatási reformjaival.

Háromszékmegye közg. bizottsági ülése szeptember 3-án.

Vajna Sándor kir. tanfelügyelő jelentése.

Tek. közigazgatási bizottság!

A megyei népnevelésügyre vonatkozó jelentésem mult augusztushó 13-ol a jelen időpontig terjedőleg a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

1. Orvondetes tudomásul legelőbb is kedves kötelességemnek tartom felemlíteni, miszerint a baróti gazdasági szakosztályal kapcsolatos felső népiszkolai könyvtár gyarapítására t. Dobay Ferenc, szegedi illetőségű m. királyi táviratizst 10 osztrák értékű forintot, t. Stein János kolozsvári könyvkereskedő ur pedig 24 forint 50 kr értékű könyvadohányt sziveskedek ajándékozni. E szives adományok nemcsak a nevelésügy, de egyszerűen a székei nép iránti meleg érdeklődésük is tényleges bizonyítékai lévén, kétségen kívül e me-

Tudvágytól égő tudósok holnapokat töltöttek ezen jégárak mellett azok mozgását tanulmányozva, mindnyájan megerősítették, hogy a jég mozog. Ha egy jégkőből vastorszerűra teszünk és nagy súlyokat rakunk rá: a jég lassan áthatol a rostély nyílásain.

A fagyos talajban levő jég a surlódás miatt még lassabban halad, de a föld folytonos vonzásának mégis engedni kénytelen.

Tegyük egy számítást ezen mozgás mineműségéről.

A városligeti artzi kút naponként 35.000 köbl. vizet ad, a kút felső nyílása 1 négyzöld láb levén, a víz feltöltulási sebessége másodpercenként $\frac{1}{2}$ láb, míg a Dunáé hat akkora.

Az a víz, mely a cső külső nyílásán kifoly, a föld minden irányból áramlik a cső alsó nyílásához és pedig ha a viztartalmu réteg 4 öl vastag és 25 $\frac{1}{2}$ vizet tartalmaz 100 ölnyre a cső alsó nyílásától $\frac{1}{11}$ láb sebességgel másodpercenként, a mi egy nap egy metert tesz.

Ha a jég a fagyos talajban 10 év alatt haladna egy métert, mégis minden 7 négyzöldre jutna egy artzi kúthoz hasonló bőségű forrás.

A 200 meter vastag fagyos kéreg alól oly hőforrás jönne, melynek hava ezelőtt 2000 évvel az 500 meteres talajból fakadó források pedig azón hóból táplálkoznának, mely a bibliai világteremtés idejében esett.

Winkler Albert.

gye közigazgatási bizottságának őszinte elismerésével fognak találkozni.

2. Az erdélyrészi helyvethitü elemi népiszkolák számára az 1868. évi 38. és az 1876. évi 28. t. cikke alapján s az 1868. évről az 1877-ik év végéig közrebecsított miniszteri rendeletek, valamint az erdélyrészi h. hitvallásu egyházkerület ide vonatkozó szabványainak tekintetbe vételével kiadott „tanterv, utasítás és rendszabályok” hivatalos használatra megküldetvén, e nagy gondnal összeállított munkából lehet látni egyebek mellett egyfelől azt, hogy említett egyházkerület tantervében a hat évig tartó mindennapi és 3 évre terjedő ismétlő iskolázás elrendelésével mind azon tantárgyak fel vannak véve, a melyek az 1868. évi népoktatási törvényben felsoroltatnak; másfelől azt, hogy mindazon helyeken, hol áldozattal is csak gyenge egyházközségi iskola tartható fenn s nem zetségi aggodalmakra nincs ok: az egyházközségi iskoláját az egyházkerület 1871. évi népes főegyháztanácsának 256. számú határozata szigorú szem előtt tartása mellett az egyházmegyei tanács közvetítésével kö z s e g i, vagy á l l a m i iskolává lendő átalakításra felajánlhatja, mely intézkedés egyik főbb akadályát fogja megszüntetni azon törekvésnek, hogy több szegénységgel küzdő ev. ref. felekezési népiszkola az állam régóta sovárgott segélyét igénybe vehesse.

3. A községi iskolák fenntartási költségvetéseinek betérjesztése alkalmával számos esetben azon hiányosság fordulván elő, hogy azok mindannyiszor nem a községi előjáróság és iskolaszék közös megállapodása folytán s nem is mindig a községi háztartási költség előirányzat és az illető adóhivataltól kiveendő községi adóról kimutatás melléklésével adatként be, miután az erre vonatkozó tanfelügyelői figyelmeztetések nem látszanak célra vezetni, az illetők közigazgatási bizottsági uton is figyelmeztetendők lennének az előbb jelzett hiányok s ebből kifolyólag a hivatalos közveket felesleges utánirányításokkal terhelő munkák kikerülésére.

4. A tanítói fizetések pontos kiszolgáltatásának elmulasztása miatt ismételt panaszok emeltevén, miután világosan kitűnt, hogy az e tekintetben megakadásoknak legfőbb oka abban rejlik, mert a községi előjáróságok a 3% pótdó s egyéb községi járandóságok kellő időben behajtásáról nem gondoskodnak: e nehézséget illetőleg az illetők komolyan figyelmeztetendők lennének, hogy a hátrálékos községi járandóságok jövő október hó 1 napjáig terjedő beszolgáltatásáról anynyival inkább gondoskodjanak mivel újabb panasz esetében ellenők az 1876. évi 28. t. cikk 7. §-ában előírt fegyelmi eljárás mulatatlannal alkalmazásba fog vétetni.

5. A községi tanítói állomások betöltésénél azon tapasztalat tetetvén, hogy a választási jegyzőkönyvek gyakorta hiányosan, s a népoktatási törvény, valamint az e tárgyban keletkezett miniszteri utasítások és rendeletek vonatkozó szabványainak figyelmen kívül hagyása mellett sokszor a leglényegesebb pontok kimaradásával vétetnek föl s ebből kifolyólag a hivatalos közvegek akárhányszor idők és munkaerőt szükségtelenül fecsérlő helyreigazításokkal terheltetnek, ezen nehézség lehető kikerülése tekintetéből ohajdandó volna, hogy a választási jegyzőkönyvek valamint a tanítói díjlevelek miképi szerkesztése határozottan megállapíthatassék s az ahhoz alkalmazkodás az illetőknek kötelességökké tétessék.

Ezen havi jelentés tudomásul vétele után referalt tanügyi darabok közül felemlítést érdemelnek a következők:

1. A márkosfalvi, nagy-borosnyói, szacsvai községi elemi vegyes népiszkolák tanító választási, állandósítási elnökök kiküldetéséről folyamodván, e megbízást teljesítésére az elsőhez Lázár Mihály, a két utóbbihoz Hollaki Attila és Ujvárosi József közigazg. bizottsági tagok küldettek ki.

2. A maksai ev. ref. felekezeti községivé ujonnan átalakított fuiskola 1877/8 tanévi fenntartási szükségleteinek részbeni fedezésére 180 frt államsegély utalványoztatván, vallás és közokt. m. kir. miniszter ur ó nmltga kegyesen megengedni méltóztatott, hogy ezen közseg, mely külön leányiskolája mellett 300 frt évi pénzfizetés s a szokásos illetményekkel több év óta rendes tanítót alkalmaz, a fuiskola mellé is hasonló fizetéssel beállítandó tanerőt alkalmazhasson.

3. Mikóújfalvi községének az iránti folyamodása hogy az államtól nyert 3000 frt építési segélyt esedékes 3% kamatnak 15 éven át a tanítói nyugdíj alapba kötelezett beszoállítására alól, mentessék fel, vallás és közokt. miniszter ur ó nmltga által elutasítólag lett elintézve.

3. Ugyan Mikóújfalvi községének az iránti kérése, hogy az ott alkalmazott két tanerő évi fizetése 300 frtről 400 frtra emeltessék, miniszter ur ó nmltga rendeletre tárgyalás alá vétetvén, a foyamodó közseg által felhozott indok elégtelensége folytán a közigazg. bizottság által nem hozatathatott ajánlatba, mivel azon eset, hogy valamely község fűrdőhely közelében fekszik s e miatt ott az élélmik cikke drágábbak — Háromszékmegye több községénél előfordulván, a tanítói fizetés felemelése az egyiknek megadott engedélýnél fogva valamennyi által igénybe vehető lenne. E körülmény pedig az állampénztárt más égetőbb szükségseink mellett annyira terhelné, hogy ebbéli

kötelezettségének legjobb akarata mellett sem tethetne eleget.

Hasonló értelemben láttatott el a kovásznai községi elemi fuiskolának ugyan aféle tárgyat érdeklő kérése is.

5. Maksa községének az iránt benyújtott folyamodása, hogy iskola épület állítására 4000 frt államsegély s ugyanannyi kamat nélküli kölcsön engedélyzése eszközöltesék — célirányosabb s kevesebb kiadást igénylő terv megállapítása végett kiadott a megyei kir. tanfelügyelőnek.

6. Márkosfalva községének az iránt beadott folyamodása, hogy az ott építendő községi népiszkolai épület költségeinek fedezésére 3000 frt államsegély eszközöltesék, a szabályos felszerelés körül észlelt hiányok pótlása után pártolón felterjeszteni határozatott.

7. Az előtakípi ujonnan beállított községi iskola 1878/9 tanévi fenntartási költségvetése, pártolón nyert felterjesztést.

8. Darkó Mihály, Bartha Gyula, Benkő József, és Barthos Erzsébet dálnoki községi iskolai tanerőknek Lázár Mihály közigazg. bizottsági kiküldött elnöksége alatt végrehajtott állandósítása azon megjegyzéssel hagyatott helybe, hogy nevezett tanerőkben a díjlevelben megállapított pénzfizetés és holdnyi kertiletményen kívül, a lakiletmény a törvényben előírt mennyiség és minőségben kiszolgáltatandó, azaz nem egy szobából álló szállás a mint a díjlevelben iratik, hanem a polgári közsegek számára kiadott miniszteri „utasítás” értelmében két szobából, egy kamarából és pincéből álló lakás biztosítandó.

A székei művelődési és közzgazdasági egylet ez évi nagygyűléséről.

Maros-Vásárhely, 1878. szept. 8.

Ma délelőtt tartotta meg városunkban a székei művelődési és közzgazdasági egylet ez évi első nagy gyűlést a megyéhez zsuolóság megtelt nagytermében, több mint száz egyleti tag, és nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, a kik között örömmel láttuk a szépmem legszebbjét.

A gyűlést Zarándi dr. Knöpfler Vilmos, a vidéki választmány nagytevékenységű és ügybuzgó elnöke üdvözölvén, az egylet elnökének Hajos Jánosnak a gyűlésre való meghívására Mikó Mihály főispán elnöke alatt Ajtai Mihály polgármester, dr. Takács és Horváth János urakat kéri fel, a kik a közisztelenben álló elnököt a gyűlésbe meghíván, elnök Hajos János, emelkedett szellemű, nagy tetszést, éljenést és tapsvihart aratott, megnyitó beszédét tartotta.

Utána Buzogány Áron, az egylet derék titkára tartotta meg titkári jelentését az egylet ez évi üdvös működéséről. E titkári jelentés egyes részleteit csupán azért nem említjük, itt és most fel, mert az egész jelentést közölni fogjuk.

A titkári jelentés után Kozma Ferenc székei kereszti igazgató tanár tartott egy szünni nem akará helyesléssel és éljenzéssel fogadott beszédét, melyben a közgyűlés nevében elismerését és köszönetét fejezte ki a központban anyi ezer baj és elfoglatlanság között is a székei érdekekért lankadatlanul fáradozó központi választmányának és különösen ügybuzgó elnökének és titkárnak, kik a székei nemzet haláljára valóban érdemei.

A pénztárnoki jelentésből megtudtuk, hogy az egylet activ vagyona 5942 forint 29 kr és hogy ezer forintot jóval meghaladó a tagsági díjhátralék.

Kisorsoltattak a központi választmányból: Béli Gyergely, Mikó Mihály és Feleki Miklós, de ugyan ok nagy éljenzés mellett újolag megválasztattak.

Bejelentettek az ezuttal beállott új részvényes tagok, kiknek száma a 60-at meghaladja. Három alapító tag is jelentett be, illetőleg Marossék havas birtokosainak 200 frtos alapítványával, összesen négy alapító tag.

Száva Farkas indítványozta, hogy a szegényebb sorsuakra tekintettel, évi 1 frtot fizető tagok is fogadtassanak el. Ez indítványa a központi választmányhoz tétetett át, azon kijelentéssel, hogy ajándékok, most is, bármily kis mérvűek legyenek, elfogadtatnak.

A választmány javaslata, hogy az eddig segélyben részesült, kitűnő sikerrel tanuló székei tanuló ifjak, ez évben is segélyeztessenek, egyhangulag elfogadtatott.

Nunc venio ad fortissimam rem. A mai nagygyűlésnek egy szívet, lelket emelő, ünneplés mozzanata volt. „A székei föld leírására” kitűzött díjra beérkezett pályanyertes mű jelégének felbontása után a pályadíj kiadása. A pályanyertes mű szerzője: Kozma Ferenc fiatal igazgató tanár, ki már előbbi beszédével is általános figyelmet keltett. Hajos János egyleti elnök, átadva a jól kiérdemelt ezer forint jutalmat, meleg szavakban üdvözölte a pályanyertes ifjút s bár mindenkitől szívesen venne egy ily hangszorgalommal jegyezhető jeles művet, jól esik a lelkeknek — úgy mond — hogy a ki a székeiket a székeikkel és a hazával megismerteti, maga a székei. Szünni nem akará éljenzés után Kozma Ferenc igazgató tanár megható szerény szavakban köszönte meg e ritka kitüntetés. A munka adatainak gyűjtése közben sokszor aggodalom szállta meg — ugymond — hogy nagyobb dologhoz fogott, mint a milyenhez

Temesvári	"	"	76.—
Erdélyi	"	"	73.50
Szőlődezmaváltsági	"	"	73.—
Osztrák egys.-államadósság papírban			130.—
" ezüstben			63.10
" aranyjárdék			71.65
1860. államsorsjegy			110.50
Osztrák nemzeti bankrészvény			830.—
" hitelintézeti			228.75
Magyar hitelbank			209.50
Ezüst			100.—
Cs. kir. arany			5.52
Napoleon'd'or			9.29 1/2
Német birodalmi márka			57.25
London			113.80

Felelős szerkesztő: Málík József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

PIACI ÁRAK

			S.-Szt.- György sept. 9.		Brassó, sept. 6.	
			frt.	kr.	frt.	kr.
H e e t o l i t e r	Buza (tisztá)	legszebb . . .	6	50	7	60
		közepes . . .	6	—	6	80
		gyöngébb . . .	5	50	5	60
	Buza (vegyes)	—	—	5	20	
	Rozs	legszebb . . .	4	40	4	20
		közepes . . .	4	—	3	80
	Árpa	legszebb . . .	5	—	4	10
		közepes . . .	4	50	4	—
	Z a b	legszebb . . .	2	40	2	90
		közepes . . .	—	—	2	70
	Törökbuza	—	5	40	5	40
	Kása . . .	10	50	7	10	
	Borsó . . .	4	20	—	—	
	Lencse . . .	10	50	—	—	
	Fuszulyka . . .	6	20	—	—	
Lenmag . . .	—	—	9	40		
Kilogr.	Burgunya . . .	1	20	1	32	
	Marhahus . . .	—	32	—	70	
	Disznóhús . . .	—	44	—	48	
	Juhhús . . .	—	26	—	70	
	Faggyu friss . . .	—	40	—	36	

HIRDETMÉNY.

Nagy-Borosnyón

a 210 házszám alatt levő

szeszgyár

3 évre haszonbérbe kiadó, esetleg összes készleteivel együtt örökáron eladó.

Eladó egyszersmind 90 darab nagy szesz hordó is.

Értekezhetni alulírttal.

N.-Borosnyón, 1878. aug. 28.

2-3 Kónya Dániel.

Árverezési hirdetés.

Alattírt községi előjáróság által közhírré tettik, miszerint Nagy-Borosnyó községe t. c. képviselő testületének folyó évi márciusi 2-án hozott határozata következtében a tekintetes törvényhatósági képviselő bizottság által lett jóváhagyása után az irt községnek alsó határában közel eső Lászlókútoldala nevű 15 hold 1233 négysz. öl kiterjedésű cserés erdőbérce levő cseréifai szeptember 20-ától kezdőlőtti 9 órákor kezdődőleg és az utána következő napokon folytatva, a helyszínén szálanként készpénzért nyílt árverés útján el fognak adni

Nagy-Borosnyón, 1878. augusztus 28.

KÓNYA LÁZÁR, KÓNYA SÁNDOR,
bíró. 3-3 közs. jegyző.

P á l y á z a t.

Eresztvény községben a községi tanítói állomás megüresedvén, betöltésére pályázat nyitattik s egy évi próba utánállandósítatik.

Évi fizetése 300 forint, az iskolai épületben 3 szobából álló tisztességes lakás kamara és pincével együtt.

Pályázni ohajtók folyó évi szeptember 25-éig sajátkezüleg irt folyamódvanyaikat tanítói oklevéllel ellátva, alólírt elnökhöz benyújtani sziveskedjenek.

Eresztvény, (u. p. Maksa) 1878. aug. 27.

CSISZÉR FERENC,
iskolaszéki elnök.

Kollarits József és fiai

legelső

kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövöttáru
gyári raktárunkban

az „YPSILANTI”-hoz

Budapesten váci-utca 5. sz. a. áruházban

kaphatók mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműk, vásznak és asztalneműk a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosabb árakon.

Férfi ingek rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból dbja 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50, 6, 7, 8, 10 12 frt.

Férfi ingek, himzették, madapolanból, melle vászon, dbja 3, 4, 5, 6, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frt.

Férfi madapolan-ingek darabja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 frt.

Férfi színes ingek 1.50, 2, 2.50, 3 frt.

Két külön gallérral 2.50, 3 frt.

Férfi színes angol oxford-ingek 2.50, 4.75. Két külön gallérral dbja 2.80, 5 frt.

Férfi gatyák magyar, félmagyar és francia szabásra, pamutból 1.20, 1.30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2, rumburgi vászonból 2.25, 2.50, 3, 3.50 frt.

Férfi félharisnyák fehér vagy színes pamutból tucatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14, cernából, fehér 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9—14, fehérített vászonból, varrottak 4.50, 6, 7 frt.

Férfi zsebkendők vászonból fehér, színes széllel tucatja 5, 6, 7.50—9, batistból színes széllel 7, 8.50 frt, színes pamutzsebkendők dbja 30, 35, 40 kr, pamut batist zsebkendők színes széllel tucat 3 frt.

Férfi gallérok minden formában, legfinomabb, tucatja 3 frt.

Férfi kézelők tucatja (12 pár) 5, 6 frt.

Női ingek rumburgi vászonból, sima, drb 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, slingelt 3, 3.50, 4, 5, francia mellvarrással, himzették 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8—15, madapolanból sima 1.50, 2, slingelt 2.50 frt.

Női háló corsettek madapolanból, egyszerűek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 4, 4.50, 5—10 frt.

Női lábravalók madapolanból, sima szegélyezett dbja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50—5 frt.

Női alszoknyák madapolanból, szegélyekkel és diszitással drbja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5—15, uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frt.

Női harisnyák pamutból, kitűnő minőségben tctja 4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8—22, cernából 10, 11, 12, 14—22 frt, színesek pamutból párja 75, 80, 90 kr, 1.20, 1.30, 1.50, 3.50 frt.

Női zsebkendők fehér vászonból tctja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8—22, angol cernabattistból, fehér 4, 5, 6, 7, 8—30 frt.

Női francia derékfűzők (Mieder) drbja 1.30, 2.30, 2.75, 3, 3.50, 4.50 frt.

Fü ingek, 6 évesek számára, madapolanból, dbja 1, 1.40, színes 1.25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, félmagyar gatyák 1.10, 1.20, 8 éveseknek ingek madapolanból 1.10, 1.50, színesek 1.25, 1.55, vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1.25, 1.40, 10 éveseknek madapolanból 1.20, 1.60, színes 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60, 12 éveseknek ingek madapolanból 1.50, 1.80, színesek 1.65, 1.90, vászonból

2.40, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80, 14 éveseknek ingek madapolanból 1.40, 1.90, színesek 1.75, 2.75, vászonból 2.65, 3.15, 4, gatyák 1.65, 2, 18 éveseknek madapolanból 1.50, 2.10, színesek 1.75, 2.20, vászonból 3, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.25 frt.

Kész fehérneműk leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugy szinte csecsemők számára, melyekről kívánatra nagy árjegyzékünk bérmentesen beküldjük.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon- és asztalneműekben.

Rumburgi vászon 42 méter (54 rőf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frt.

Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) 22, 23, 24, 25, 26, 21, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frt.

Hollandi vászon gyermekfehérneműk és ágyneműkre 32 1/2 méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 50 frt.

Creas-vászon, 23 1/2 méter (30 rőf) vége 10.50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frt.

Lepedő-vászon egy szélben 29 méter (37 rőf) 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frt.

Fehér pamutcsinavat ágyneműkre 1 méter 38, 40, 48, 58 kr.

Madapolan vagy chiffon, vége 40 méter 10.40, 10.80, 12, 13.50, 14, 17, 18, 21 frt.

Színes kanavász 23 1/2 méter (30 rőf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.

Színes ruhaperkálok dús választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.

Vászonzsebkendők hölgyek és urak számára tucatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frt.

Törülközők, tiszta vászon, tucatja 5.50, 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 frt.

Asztalkendők, tiszta len, tctja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre dbja 1.90—14 frt.

Damast asztali terítékek 6 szem. 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10—24, 12 szem. 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18, 20—40, 18 sz. 25, 27, 32—48, 24 sz. 32, 34, 40, 46, 53, 75 frt.

Kávék kendők, színes és fehér, dbja 3, 3.60, 5, 5.50, 6—11, csemegekendők tctja 3, 3.50, 4.50, 5.50 frt.

Csipekfűgöngyök i ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frt.

Ágyterítő, drbja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50 frt.

Asztalterítők 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 frittól 1800 frittig és feljebb, kész fehérnemű és vászonban a legszebb kiállításban szolgálhatunk; ezekről árjegyzékünket kívánságra bérmentesen beküldjük.

Az árak legjutányosabban szabottak, s ha valami a megvett, vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne: 14 nap alatt — ha az árszelvényünkkel van ellátva — szívesen kicseréltetik, vagy az érte fizetett összeg visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, — különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási díjt nem számítunk.